



Datum:
2024-07-23
Diarienummer:
MN-2024-5983

Yttrande

Kommunstyrelsen

Yttrande över remiss om förslag till ändrade havsplaner STK-2024-689

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Miljönämnden ser positivt på att Havs- och vattenmyndighetens förslag på ändrade havsplaner ger tydligare vägledning för utbyggnaden av havsbaserad vindkraft. Miljönämnden påtalar dock behovet att beakta olika områdets förutsättningar för praktisk genomförbarhet, utbyggnadstakt och anslutningsmöjligheter till elnätet. Miljönämnden är kritisk till att området vid Sjollen i Malmö inte föreslås som område för energiproduktion, trots att området har pekats ut som prioriterat för vindkraft i översiktsplanen för Malmö och regionen har ett stort behov av ökad förnybar elproduktion. Miljönämnden anser att vissa positiva effekter av havsbaserad vindkraft bör utvecklas i förslagets konsekvensbeskrivning.

Yttrande

Miljönämnden är positiv till att Havs- och vattenmyndigheten pekar ut fler områden för energiutvinning i detta förslag om ändrade havsplaner. Det skapar större möjligheter för havsplanerna att vara vägledande för den omfattande och skyndsamma utbyggnad av havsbaserad vindkraft som krävs för att säkerställa en hållbar och leveranssäker elförsörjning.

Miljönämnden anser att Havs- och vattenmyndigheten bör beakta befintliga och planerade möjligheter för nätanslutning för havsbaserad vindkraft i framtagandet av förslag på områden för energiutvinning i havsplanerna. Miljönämnden anser även att Havs- och vattenmyndigheten bör beakta förutsättningar för praktiskt genomförbarhet och utbyggnadstakten för havsbaserad vindkraft, och därför exempelvis prioritera områden för energiutvinning närmre kusten och där det är grundare.

Miljönämnden är kritisk till att Havs- och vattenmyndigheten inte föreslår området vid Sjollen (tidigare betecknat Ö298) som allmänt intresse av väsentlig betydelse för vindbruk i detta förslag om ändrade havsplaner. Området har länge varit utpekad som prioriterat för större vindkraftsetableringar i översiktsplanen för Malmö. Områdets potential för elproduktion har stor betydelse för möjligheten till förnybar energiförsörjning för Malmö, vilket det finns högt uppsatta mål om i kommunens miljöprogram och energistrategi. Områdets unika förutsättningar avseende elnätsanslutning som möjliggör en snabb och samhällsekonomiskt effektiv etablering av havsbaserad vindkraft är särskilt betydelsefulla eftersom regionens elsystem idag är en av de sämst balanserade i Europa. Miljönämnden betonar att utbyggnaden av förnybar elproduktion därför inte bara behövs för att försörja framtidens ökade elbehov, utan för att så snart som möjligt få ett leveranssäkert elsystem på plats i Malmö och Skåne.

Miljönämnden ifrågasätter att Havs- och vattenmyndigheten lägger så mycket vikt vid ett eventuellt framtida områdesskydd att området vid Sjollen inte föreslås som prioriterat eller ens som utredningsområde för havsbaserad vindkraft. Detta trots att myndighetens uppdrag och havsplaneringsförordningen anger att kommuners avsikter om framtida användning av havsområdet ska vägas in och att Havs- och vattenmyndigheten ska ta hänsyn till lokala behov relaterat till principen att *Förvaltningen bör vara decentraliserad till lägsta tillämpbara nivå*. Att kommunen har visat tydliga avsikter för området vid Sjollen i översiktsplanen för Malmö, samt det lokala behovet av utökad elproduktion bör enligt miljönämnden väga tungt i utarbetandet av havsplanen.

Vid en potentiell framtida tillståndsprövning för havsbaserad vindkraft vid Sjollen betonar miljönämnden samtidigt att områdets höga naturvärden ska beaktas och att anpassningar kan behöva vidtas för att möjliggöra olika användningars samexistens.

Miljönämnden konstaterar att Havs- och vattenmyndigheten har genomfört en omfattande konsekvensbeskrivning och miljönämnden är positiv till att förslagen till ändrade havsplaner i allmänhet syftar till att bidra till Sveriges fossilfria energiförsörjning genom utbyggnad av havsbaserad vindkraft. Det är också positivt att Havs- och vattenmyndigheten redogör för hur havsbaserad vindkraft skapar förutsättningar för elektrifieringen av sektorer med stort klimatavtryck, så som transportsektorn och olika industrier. Miljönämnden anser dock att andra positiva effekter av havsbaserad vindkraft inte beskrivs i tillräcklig omfattning i förslagets konsekvensbeskrivning. Den förnybara elen från havsbaserad vindkraft främjar inte bara näringslivets gröna tillväxt utan innebär också lägre elräkningar för privatpersoner. I nuläget är Malmö och Skåne beroende av överföring av el från norra Sverige och andra länder och en ökad självförsörjningsgrad i södra Sverige skulle därför även stärka regionens resiliens. En leveranssäker elförsörjning utgör även en viktig del av Sveriges totalförsvar, vilket enligt miljönämnden bör beaktas i avvägningen om den havsbaserade vindkraftens påverkan på försvarets intressen i havsområdet i större utsträckning.

Miljönämnden betonar slutligen att processen för att bygga havsbaserad vindkraft i nuläget är väldigt omfattande och tar lång tid jämfört med våra grannländer. Desto tidigare som projektering av vindkraft kan få stöd i havsplanerna desto bättre. Miljönämnden ser dock en risk att de ändrade havsplanerna inte kommer ha en så stor påverkan på utbyggnadstakten av havsbaserad vindkraft eftersom etableringar ändå kräver omfattande tillståndsprövningar av mark- och miljödomstolen eller regeringen, och för vindkraft i territorialvatten kan kommuner stoppa etableringar genom kommunalt veto. För att bidra till målet om 120 TWh årlig energiutvinning till havs anser därför miljönämnden att Havs- och vattenmyndigheten bör belysa behovet att påskynda utbyggnadstakten av havsbaserad vindkraft på fler sätt än genom havsplanerna.

Ordförande

.....
Sofia Hedén
.....

Nämndsekreterare

.....
Douglas Truedsson
.....